

SPOJOVACÍ TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ FRONTOVÉ OPERACE

Hlavním cílem **spojovacího technického zabezpečení (STZ)** je trvalá připravenost techniky pro činnost v počátečním období války (POV) a rychlá obnova bojeschopnosti spojovacího vojska v průběhu frontových operací silami, prostředky, které jsou k dispozici.

Ke splnění tohoto cíle směřují hlavní úkoly v oblasti spojovacího technického zabezpečení k:

- dosažení vysokého stupně technické pohotovosti (vyjádřené koeficientem technické pohotovosti) spojovací techniky v rámci stálé bojové pohotovosti.

- realizaci opravárenské činnosti spojovacích dílen, jednotek a útvarů k dosažení bojové pohotovosti při vyhlášení mimořádných opatření.

- zmobilizování útvarů a prostředků spojovacího technického zabezpečení a jejich vyvedení do operační sestavy.

- obnově bojeschopnosti spojovacích prostředků v průběhu operace.

- splnění rozhodujících úkolů bojové činnosti vojsk v oblasti spojovací techniky, zabezpečení prvků operační sestavy.

- systému doplňování vojsk, zabezpečení spojovacího technického průzkumu.

Vytvořený systém technického zabezpečení zahrnuje i dříve samostatně pracující technickou službu spojovacího vojska přímo ovlivňovaný velitelem frontu, centrálně řízen zástupcem velitele frontu pro výzbroj (ZVV) i náčelníkem týlu – zástupcem velitele frontu (NT-ZV), odborně je usměrňován náčelníkem spojovacího vojska (NSV) frontu.

STZ je organizováno a prováděno za řízení NSV na základě rozhodnutí velitele frontu, pokynů a nařízení náčelníka štábu (NS) v úzké součinnosti se štáby výzbroje i týlu frontu. Zaměření činnosti orgánů STZ je rozděleno na část zabezpečující problematiku provozně technického zabezpečení a na část, která se zabývá materiálně technickým zásobováním.

Hlavní úkol provozních orgánů STZ je udržovat spojovací techniku v neustálé bojové pohotovosti. zjistit všechny závady a zabezpečit jejich komplexní opravy tak, aby byla vrácena vojskům ještě v průběhu operace. Zabezpečení spolehlivosti a připravenosti k provozu může být dosaženo pracemi na celé soupravě spojovacího prostředku, neboť spojovací technika je umístěna na pěti typech podvozků tankové a deseti typech automobilní techniky, navíc je vybavena speciální výzbrojí i technikou ostatních materiálních hospodářů. Proto také došlo k reorganizačním změnám spojovacích opravárenských útvarů a jednotek, které se po zmobilizování začlení do frontových a armádních opravárenských základů. **Tím se vytvoří podmínky ke kvalitním opravám spojovací techniky v kombinovaných soupravách všech materiálních hospodářů, současně i podmínky pro komplexní opravy kombinovaných souprav spojovacích prostředků.** Vytvořené armádní a frontové spojovací opravárenské útvary jsou vybaveny modernizovanými pojízdnými dílnami (M3M, M3Z, M2R, M2S) a dílnami sovětské výroby (ATO). Denní kapacita každého útvaru má asi 1 000 normohodin. To umožňuje udělat až dvacet středních oprav (SO) podle složitosti techniky a rozsahu poškození. Pokud kapacita pro SO není vyčerpána, mohou útvary provést běžné opravy. U vojskových

a vševojskových svazků (útvárů) zabezpečují opravy rovněž modernizované pojízdné spojovací dílny. Vzhledem ke své kapacitě a kvalifikaci mechaniků zajišťují většinou běžné opravy.

Zásobovací orgány mají za úkol včas zabezpečit spojovací techniku a materiál. Ten odebírají od:

- frontové týlové základny a jejich oddělení,
- frontových a armádních brigád materiálního zabezpečení,
- praporů materiálního zabezpečení vševojskových svazků,
- rot týlového zabezpečení vševojskových útvarů, vojskových svazků (útvárů).

Proces zásobování zabezpečuje spojovací materiál v průběhu operace, ve stanoveném čase (v potřebném sortimentu a množství), do určeného prostoru. Potřeba spojovacího materiálu závisí na charakteru bojového úkolu, je určována dle platných tabulek počtů a norem zásob, spotřeby, předpokládaných ztrát materiálu a také vyplývá z nařízení nadřízeného spojovacího náčelníka.

Hlavním prostředkem frontu a armády k udržování a rozdělování zásob spojovacího materiálu jsou spojovací sklady, jejichž organizační struktura umožňuje vytvářet skladištní oddělení a výdejní místa. Zásoby spojovacího materiálu ve vojskovém týlu jsou uloženy ve skladech praporů materiálního zabezpečení, spojovacích skladech útvarů, jednotek a dílen.

Rozložení zásob spojovacího materiálu a techniky zabezpečuje operativně zásobovat vojska dle jejich požadavků. Vojskové zásoby (u útvaru, svazku) pokrývají potřebu **spojovacího technického zabezpečení na pět dnů bojové činnosti. Patří k nim spojovací technického skladu praporu materiálního zabezpečení**, soupravy náhradních dílů a materiál u útvarů a svazků. Na vojskové úrovni se nyní řeší zásobování jednotypovými zásobovacími komplety.

U operačního stupně jsou zásoby tvořeny přenosnou spojovací technikou, soupravami náhradních dílů a materiálem ve spojovacích skladech armádních (frontových) brigád materiálního zabezpečení. Každá brigáda pokrývá přibližně dvoudenní potřebu operační činnosti vševojskové armády. Obdobné složení spojovacího materiálu je zabezpečeno na deset až dvanáct dnů činnosti frontu v týlové základně a jejich odděleních.

Současný systém STZ operací je charakteristický probíhajícími změnami. Jsou vytvářeny, v praxi ověřovány nové metody práce, zpřesňují se informační požadavky a vazby orgánů STZ.

Řízení STZ se vyznačuje zvláštnostmi, typickými pro oblast technického a týlového zabezpečení. Je to zejména **dvojitá podřízenost výkonných orgánů**, jak příslušným náčelníkům technických nebo týlových uskupení, tak i náčelníkovi spojovacího vojska. V průběhu obranné operace se budou uplatňovat také vazby na orgány teritoria a národního hospodářství. Řízení negativně ovlivňuje i mobilizační rozvinování a doplňování spojovacích skladů a opraven, a také závislost na funkci systému týlového a technického zabezpečení. Při získávání, přenosu, zpracování a využití informací je nutné také počítat s tím, že budou neúplné, zkreslené a někdy již neplatné. Je třeba rovněž počítat s umístěním orgánů STZ na týlovém velitelském stanovišti (TVS) a z toho vyplývající nutností k zabezpečení přenosu informací mezi NSV na velitelském stanovišti (VS) a orgány STZ na TVS.

Proces řízení v oblasti STZ se vyznačuje tím, že má výrazně pravděpodobnostní charakter, daný náhodností vzniku, rozsahem a charakterem ztrát nebo poškození spojovací techniky, zásob materiálu i opravářských kapacit. Z časového hlediska jej lze rozdělit na dvě základní etapy: zpracování plánu operace a denní plánování a řízení.

Řešení plánu STZ operace i denního plánování a řízení předpokládá zpracování relativně samostatných úloh z oblastí: výpočtu ztrát a požadavku oprav, kapacitních možností opravářských prostředků a útvarů, spotřeby materiálu a množství doplnění, zpracování příslušných odborných nařízení prvkům STZ v operační sestavě.

Předpovědi ztrát bylo dokázáno, že z celkového počtu ztrát bude asi:

- 28 % slabých poškození = běžná oprava,
- 38 % středních poškození = střední oprava,
- 15 % těžkých poškození = generální oprava,
- 19 % nenávratných ztrát (neopravitelných).

Poškozenou techniku lze opravit nebo uhradit doplněním ze spojovacích skladů. V POV (počátečním období války) by byla uhrazována pouze přenosná technika. s úhradami (opravami) pojižděné techniky je možné počítat až po rozvinutí zařízení teritoria a přechodu národního hospodářství na válečnou výrobu.

Ke zpracování procesu řízení STZ byl výpočetním střediskem SSV/ZVO vyřešen projekt Steza pro počítač Momi-2 na TVS frontu. Matematický model úlohy uvažuje tři vzájemně závislé procesy, jež vytvářejí systém hromadné obsluhy: ztráty vlivem bojové činnosti nepřítelů, opravy techniky v opravárnách jednotlivých stupňů, doplňování techniky ze skladů.

Vstupem tohoto modelu jsou:

- počty techniky na začátku akce u jednotlivých prvků operační sestavy.
- koeficienty ztrát v různých bojových činnostech.
- opravecké kapacity a normy.
- velikost zásob souprav náhradních dílů (SND) a techniky ve skladech.

Výstupem je:

- velikost jednotlivých druhů ztrát.
- skutečné počty techniky.
- množství opravené techniky.
- technika doplněná ze skladů.
- zásoby uložené ve skladech.

Výpočet je vykazován za den a ke dni; výsledků lze tedy využít jak k plánování, tak dennímu (operativnímu) řízení. Výpočty v průběhu operace mohou být zpřesňovány na základě denních technických hlášení a konkrétně vložených skutečných dat.

Projekt Steza byl prakticky vyzkoušen při štábních nácvicích a cvičení Dukla-88. Výstupní sestavy daly dostatečné podklady orgánům MTO/SSV frontu k plánování i operativnímu řízení STZ operace.

V dalším období přistoupíme k formálním úpravám projektu pro využití svazu a svazku, čímž bude položen základ automatizovaného systému řízení STZ boje a operace, k modelování činností spojovacího technického zabezpečení a tím i k reálnějšímu řízení orgány spojovacího vojska v oblasti zabezpečení frontových operací.

Spojovací vojsko připravit ...s využitím současných sil a prostředků stacionárních a polních spojovacích systémů.

(Rozkaz ministra národní obrany ČSSR pro přípravu vojsk ČSLA ve výcvikovém roce 1988–1989)
